

Nazwa zajęć: Konceptje dziecka i dzieciństwa		Conceptions of a child and childhood	
Kierunek: Pedagogika			Obowiązuje od roku ak. 2019/2020
Poziom: II stopnia	Profil: praktyczny		Grupa zajęć: Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne
Semestr: I	Forma zaliczenia: Z - zaliczenie na ocenę	Punkty ECTS: 2	Zajęcia do wyboru: Nie
			Język zajęć: Język polski

Forma zajęć i liczba godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:

Wykład 15 / 8	Konwersatorium 15 / 8	Suma godzin: 30 / 16
-------------------------	---------------------------------	--------------------------------

Specjalność:
Edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne

Nazwiska osób odpowiedzialnych za zajęcia:
dr Agnieszka Głowala

Opis zajęć:
Zajęcia mają być podstawą do zrozumienia dzieciństwa jako konstrukt kulturowego. Studenci zapoznają się z wybranymi teoriami oraz problemami interdyscyplinarnymi badań nad dzieckiem i dzieciństwem, nabywają umiejętności pogłębionej, wieloaspektowej oceny zjawisk społecznych dotyczących dziecka. Udział w zajęciach ma w założeniu uwrażliwić studentów na sytuację dziecka we współczesnym świecie w wybranych przestrzeniach dzieciństwa, jak rodzina, szkoła, środowisko rówieśnicze oraz zainspirować do nacechowanych odpowiedzialnością działań na rzecz dobra dziecka.

Cele dydaktyczne:

- Rozumienie istoty dziecka i dzieciństwa jako konstrukt kulturowego w kontekście wybranych teorii oraz badań nad dzieckiem i dzieciństwem, umiejętność interpretacji złożoności uwarunkowań rozwoju i edukacji dziecka oraz postawa gotowości działań wspierających rozwój dziecka w kontekście indywidualnych potrzeb.
- Student charakteryzuje dzieciństwo jako zmienną kategorię historyczną, społeczną, polityczną, kulturową, przedstawia zjawiska związane z rozwojem dzieci, określa problemy wychowawcze, prezentuje przemiany zachodzące w środowisku rodzinnym dzieci oraz instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, mających wpływ na jakość dzieciństwa.
- Student projektuje działania na rzecz rozwoju potencjału dziecka z uwzględnieniem uwarunkowań tych działań, przewiduje zjawiska potencjalnego zagrożenia rozwoju dzieci, formułuje wnioski odnośnie konkretnych sytuacji na podstawie znajomości określonej teorii i praw dzieci.
- Student zachowuje refleksyjność i krytycyzm w wyrażaniu opinii na temat dzieci i kontekstów dzieciństwa, przejawia otwartość na różnicowane dyskursy o wychowaniu i socjalizacji dzieci, promuje prawa dzieci oraz postawy ukierunkowane na dobro dzieci i wspieranie w rozwoju.

Metody dydaktyczne:

- MP1 wykład informacyjny
- MP2 praca ze źródłem drukowanym
- MP3 praca ze źródłem elektronicznym
- MC1 ćwiczenie praktyczne
- MS1 burza mózgów
- MS2 dyskusja dydaktyczna
- ME1 film

Metody oceniania:

- MO1 kolokwium pisemne
- MO2 przygotowanie do zajęć

Wykład

- W01 Zróżnicowanie współczesnych dyskursów poświęconych kategorii dzieciństwa.
- W02 Współczesne badania nad dzieckiem i dzieciństwem (nurty, konwencje, tematy).
- W03 Wychowanie w ujęciu krytycznym: podmioty wychowania; konteksty wychowania; ideologia wychowania.
- W04 Dzieciństwo jako świat społeczny. Historyczny przegląd koncepcji dzieciństwa.
- W05 Kultura dziecięca, podkultura uczniowska.
- W06 Konteksty i tendencje przemian małżeństwa i rodziny współczesnej w kontekście sytuacji dziecka.
- W07 Dziecięca bieda, jej wymiar ekonomiczny i pozaekonomiczny.
- W08 Zagrożenia rozwoju dziecka i profilaktyka zagrożeń. Dzieci ulicy.
- W09 Wczesna socjalizacja dzieci w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych.

Konwersatorium

- K01 Ewolucja praw dziecka.
- K02 Organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz dzieci.
- K03 Multimedia w przestrzeni dzieciństwa - zagrożenia i nadzieje.
- K04 Dziecięcość w kulturze masowej jako wartość estetyczna, jej egzemplifikacje w literaturze pięknej, sztuce plastycznej, filmie.
- K05 Dziecko w wybranych teoriach rozwoju.
- K06 Transgresja u źródeł rozwoju dziecka.
- K07 Osiągnięcia rozwojowe dzieciństwa.
- K08 Funkcje instytucji działających na rzecz dzieci. Studium przypadku.

Literatura podstawowa

- 1 Aries P., Historia dzieciństwa, Warszawa 2010, wyd. Aletheia.
- 2 Binczycka J., Smolińska-Theiss B., Kraków 2005, wyd. Impuls.
- 3 Izdebska J., Dziecko w rodzinie u progu XXI wieku. Niepokoje i nadzieje, Białystok 2000, wyd. Trans Humana.
- 4 Izdebska J., Dziecko w świecie mediów elektronicznych - teoria, badania, edukacja medialna, Białystok 2007, wyd. Trans Humana.
- 5 Kurzeja A., Dzieci ulicy - profilaktyka zagrożeń, Kraków 2010, wyd. Impuls.

Literatura uzupełniająca

- 1 Matyas B., Dzieciństwo w kryzysie. Etiologia zjawiska, Warszawa 2008, Wydawnictwo Akademickie Żak.
- 2 Klus-Stańska D. (red.), Światy dziecięcych znaczeń, Warszawa 2004, wyd. Żak.
- 3 Meed M., Kultura i tożsamość. Studium dystansu międzypokoleniowego, Warszawa 2000, wyd. PWN.
- 4 Tyszką Z., Rodzina we współczesnym świecie, Poznań 2002, wyd. Naukowe UAM.
- 5 Zahorska M., Żyto M. (red.), Małe dziecko w systemie opieki społecznej i edukacji, Warszawa 2004, wyd. Instytut Spraw Publicznych.
- 6 Jodłowska B. (red.) dziecko w kręgu wychowania, Kraków 2002, Impuls.
- 7 Danowski B., Dziecko w sieci, Gliwice 2007, Wydawnictwo Helion.
- 8 Dyczewski L. (red.), Rodzina, dziecko, media, Lublin 2005, Gaudium.
- 9 Gzyra M., Dzieciństwo w różnych krajach, Warszawa 2015, Stowarzyszenie Vox Humana.
- 10 Mataliński M., Wychować dziecko, wychować siebie, Kraków 2005, Wydawnictwo Jagiellonia.

Warunki zaliczenia
Udział w zajęciach, przygotowanie się do zajęć oraz pozytywny wynik kolokwium.
Przykłady pytań zaliczeniowych
<p>Przedstaw pojęcie dziecka i dzieciństwa.</p> <p>Przedstaw rozwój dziecka w teorii J. Piageta.</p> <p>Przedstaw funkcje instytucji wspierających rodzinę w wychowaniu dzieci.</p> <p>Przedstaw rozwój moralny dziecka w teorii L.Kohlberga.</p> <p>Przedstaw osiągnięcia rozwojowe dzieciństwa w kontekście sfer rozwojowych,</p> <p>Jaki jest związek przemian małżeństwa i rodziny współczesnej z sytuacją dziecka?</p> <p>Wskaż na specyficzne cechy dzieciństwa w innych krajach</p> <p>Przedstaw prawa dziecka w Konwencji o prawach dziecka.</p> <p>Przedstaw pozytywny wpływ mediów na rozwój dziecka.</p> <p>Przedstaw negatywny wpływ mediów na rozwój dziecka.</p> <p>Przygotuj recenzję wybranego artykułu pedagogicznego dotyczącego dzieciństwa współczesnego dziecka.</p>

Obciążenie pracą studenta

Studia stacjonarne/niestacjonarne

Forma pracy studenta	Wykład		Konwersatorium		Suma	
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	15 g	8 g	15 g	8 g	30 g	16 g
Zapoznanie się z literaturą przedmiotu	3 g	5 g	3 g	5 g	6 g	10 g
Przygotowanie się do zajęć			4 g	8 g	4 g	8 g
Przygotowanie się do kolokwium	10 g	16 g			10 g	16 g
Realizacja zadanych ćwiczeń i zadań						
Przygotowanie sprawozdania z ćwiczeń						
Przygotowanie projektu / pracy						
Przygotowanie się i udział w egzaminie						
	28 g	29 g	22 g	21 g	50 g	50 g

Efekty uczenia się	KEK	Treści kształcenia	Metody dydaktyczne	M. oceniania
ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka, zwłaszcza w okresie dzieciństwa, zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym jak i społecznym, a także roli dzieciństwa w kontekście indywidualnym i społecznym	K_W06	W01-W09 K01-K08	MP1, MP2,MP3, MS1,MS2	M01,M02
zna i rozumie jakie jest praktyczne znaczenie i wykorzystanie wiedzy biologiczno-pedagogiczno-psychologicznej o dziecku i dzieciństwie w działalności edukacyjnej	K_W07	W01-W09 K01-K08	MP1, MP2,MP3, MS1,MS2	M01,M02
potrafi analizować, prognozować i modelować procesy społeczne i edukacyjne w kontekście wiedzy o dziecku i dzieciństwie	K_U03	W01-W09 K01-K08	MC1,MS1,MS2,ME1	M01,M02
potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu dziecka i dzieciństwa w celu analizy złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych, a także diagnozowania i projektowania rozwiązań i działań praktycznych	K_U05	W01-W09 K01-K08	MC1,MS1, MS2, ME1	M01,M02
potrafi w sposób spójny i precyzyjny prezentować własne stanowisko uzasadnione rozbudowaną argumentacją w odniesieniu do możliwości i problemów współczesnego dziecka	K_U09	W01-W09 K01-K08	MP1,MC1, MS1,MS2, ME1	M01,M02
docenia znaczenie nauk pedagogicznych dla rozwoju dziecka i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne nastawienie do nabywania wiedzy o dziecku i dzieciństwie	K_K09	W01-W09 K01-K08	MC1,MS1,MS2,ME1	M01, M02
posiada wiedzę na temat rozwoju człowieka, zwłaszcza w okresie dzieciństwa, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym w kontekście procesów edukacyjnych	N_W01	W01-W09 K01-K08	MP1,MP2,MP3, MC1, MS1,MS2, ME1	M01, M02
posiada wiedzę na temat głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących w kontekście prawidłowości i nieprawidłowości rozwoju dziecka	N_W05	W01-W09 K01-K08	MP1,MP2,MP3,MC1, MS1,MS2, ME1	M01, M02

potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii dziecka do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji	N_U02	W01-W09 K01-K08	MC1, MS1,MS2, ME1	M01, M02
potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), zwłaszcza w zakresie rozwoju i edukacji dziecka	N_U04	W01-W09 K01-K08	MP2,MP3,MC1, MS1,MS2, ME1	M01, M02
potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych w kontekście potrzeb i uwarunkowań rozwojowych w okresie dzieciństwa	N_U07	W01-W09 K01-K08	MC1,MS1,MS2, ME1	M01, M02
ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	N_K03	W01-W09 K01-K08	MP2,MP3, MC1, MS1, MS2, ME1	M01, M02